

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Iveta Kočová

**VZDĚLÁVÁNÍ MANAGEMENTU A ZAMĚSTNANCŮ
MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. ThDr. PhDr. JUDr. Leo Salvét, Ph.D., DBA

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED PART TIME STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Iveta Kočová

**EDUCATION OF MANAGEMENT AND EMPLOYEES
OF MUNICIPALITIES OF THE MAIN CITY OF PRAGUE**

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. ThDr. PhDr. JUDr. Leo Salvét, Ph.D., DBA

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 13. 2. 2018

Iveta Kočová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Ing. ThDr. PhDr. JUDr. Leo Salvetovi, Ph.D., DBA, starostce Městské části Praha 17 paní Mgr. Jitce Synkové a tajemníkovi Městské části Praha 17 panu Ing. Lubomíru Němejcovi za jejich pomoc při zpracování této mé bakalářské práce.

Anotace

Tato práce se zabývá problematikou vzdělávání zaměstnanců a politického managementu městských částí hlavního města Prahy. Jejím cílem je nejen zpracovat komplexně současný stav, ale provést i hodnocení dosavadního systému vzdělávání a navrhnout některá zlepšení.

V teoretické části pojednává ve třech kapitolách o městských částech hlavního města Prahy v obecné poloze, a to stručně o jejich historii, současném postavení a specifikách, jakož i personální struktuře a vztahy mezi politickým managementem a odborným aparátem.

Zařazení této části je nezbytným předpolím pro zpracování praktické části, která se zabývá vzděláváním tří skupin osazenstva úřadu městské části hlavního města Prahy, a to politického vedení radnice, zaměstnanců se statutem úředníků a ostatními zaměstnanci.

Zvláštní kapitoly jsou věnovány vzdělávání v etice, v oblasti ochrany osobních údajů a stručnému přehledu vzdělávání úředníků ve vybraných zemích Evropy.

Závěr práce je jednak shrnutím práce a poté vyhodnocením naplnění jejích cílů.

Klíčová slova

Městská část hlavního města Prahy, politické vedení, úředník, vzdělávání, zaměstnanec, zkouška odborné způsobilosti

Annotation

This thesis deals with the issue of employee education and political management of the city districts of Prague. Its aim is not only to elaborate the complex state of the art, but also to evaluate the existing system of education and propose some improvements.

In the theoretical part it deals in three chapters about urban areas of the capital city of Prague in a general position, briefly about their history, their current status and specifics, as well as the personnel structure and the relations between the political management and the specialized apparatus.

The inclusion of this part is an indispensable pre-treatment for the practical part, which deals with the education of three groups of staff of the city office of the City of Prague, namely the Police Headquarters, staff with the status of officials and other employees. Special chapters are devoted to ethics education, in the field of personal protection and a brief overview of the training of officials in selected European countries.

The conclusion of the thesis is both a summary of the work and an evaluation of the fulfillment of its goals.

Keywords

City district of Prague, competence test, education, employee, official, political leadership, professional competence test

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VÝVOJ A CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY	10
1.1 Zřízení současných městských částí hlavního města Prahy.....	15
1.2 Přehled současného členění hlavního města Prahy.....	18
2 SPECIFIKA MANAGEMENTU MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HL. M. PRAHY	21
3 VZTAHY MEZI VEDENÍM, ÚŘEDNÍKY A ZAMĚSTNANCI	24
PRAKTICKÁ ČÁST	27
4 VZDĚLÁVÁNÍ MANAGEMENTU	27
5 VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘEDNÍKŮ	32
5.1 Vstupní vzdělávání	33
5.2 Průběžné vzdělávání	33
5.3 Zvláštní odborná způsobilost	34
5.4 Vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úradů	36
6 VZDĚLÁVÁNÍ OSTATNÍCH ZAMĚSTNANCŮ	37
7 VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI ETIKY	42
8 VZDĚLÁVÁNÍ K OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ	46
9 VZDĚLÁVÁNÍ V EVROPSKÝCH ZEMÍCH	52
9.1 Spolková republika Německo	53
9.2 Francie	53
9.3 Velká Británie	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	58
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	60
SEZNAM PŘÍLOH	61

ÚVOD

Jsem zaměstnankyní Městské části Praha 17 se zařazením v odboru Kancelář starostky. Denně jsem v úzkém pracovním kontaktu jak s vrcholovým vedením radnice, tak s úředníky a dalšími zaměstnanci úřadu této městské části, na základě jejichž podkladů a informací sestavuji často rozsáhlé odborné i koncepční materiály pro jednání rady městské části a zastupitelstva městské části, jakožto nejvyššího orgánu městské části. Problematika municipalit se záhy stala mým zájmem.

Cílem této práce je podat komplexní přehled systému vzdělávání managementu a zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy, a současně předložit návrhy na zefektivnění tohoto vzdělávacího procesu. Za tím účelem se v této práci hodlám v teoretické části zaměřit na vysvětlení charakteristiky a působnosti městských částí hlavního města Prahy, dále na specifika jejich managementu, který je poněkud odlišný od obcí, a konečně vnitřními personálními vztahy mezi jednotlivými skupinami výkonných činitelů úřadu městské části. A to politického vedení, které tvoří uvolnění členové zastupitelstva městské části zvolení v podmínkách Městské části Praha 17 do funkcí starostky a tří zástupců starostky, zaměstnanců se statutem úředníka a ostatních zaměstnanců. Tato teoretická část je nezbytnou introdukcí a podkladem pro zpracování následující praktické části, která se zabývá problematikou vzdělávání, a to v členění podle uvedených relativně homogenních skupin, jímž se věnují čtyři kapitoly praktické části práce.

Toto členění má praktický význam, protože pro politický management, úředníky a zaměstnance, kteří nemají statut úředníka, platí podstatně odlišné režimy předepsaného vzdělání pro výkon funkce, jakož i pro profesní vzdělávání. Pro úředníky a zaměstnance se shodně stanoví požadovaný stupeň vzdělání pro ustanovení do příslušné funkce. Co se týká profesního vzdělávání, existuje mezi těmito dvěma kategoriemi podstatný rozdíl. Právními předpisy je značně podrobně upraveno pouze profesní vzdělávání úředníků. Tento systém je relativně dokonale institucionálně, personálně i po pedagogické stránce zabezpečen, a to zejména co se týká vstupního vzdělávání, které je završeno vykonáním zkoušky odborné způsobilosti. Dále je úředníkům stanovena povinnost průběžného vzdělávání v akreditovaných institucích. Úředník v průběhu své kariéry může vykonat

dvě i více zkoušek odborné způsobilosti. Na menších úřadech městských částí, kam náleží i Praha 17, oproti větším městským částem úředník musí současně vykonávat dvě i více agend, pro něž je předepsán zvláštní druh zkoušky odborné způsobilosti. Úspěšné vykonání zkoušky odborné způsobilosti v zákonem stanovené době je předpokladem pro výkon funkce úředníka.

Vzdělání zaměstnanců, kteří nemají statut úředníka, není zákonem nijak speciálně upraveno. Výjimku tvoří školení v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, které obligatorně stanoví zákoník práce. Je tedy především na zaměstnavateli a v jeho zájmu, aby pro zaměstnance vytvořil adekvátní systém vzdělávání. V současné době je organizováno institucionálně pouze vstupní školení. Co se týká politického managementu, zákon nestanoví pro uvolněné členy zastupitelstva, tj. starostu, zástupce starosty, případně další uvolněné členy zastupitelstva městské části hlavního města Prahy, žádný minimální stupeň dosaženého vzdělání pro výkon funkcí, ani povinnost profesního vzdělávání. Je pouze na nich, zda si případně chybějící profesní vzdělání, nutné pro výkon jejich funkcí doplní.

Zvláštní kapitola praktické části je věnována vzdělávání úředníků a zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy v oblasti etiky a další kapitola vzdělávání v oblasti ochrany osobních údajů. Závěrečná kapitola v praktické části práce uvádí stručný přehled systému vzdělávání ve veřejné správě, do níž náleží i městské části hlavního města Prahy, ve vybraných státech Evropy. V závěru práce je hodnoceno dosažení cílů, k jejichž naplnění tato práce aspirovala.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ A CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Tato práce se zabývá vzděláváním managementu a zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy. K tomuto cíli však může stěží dospět, aniž by podala stručnou charakteristiku toho, jaký statut mají městské části hlavního města Prahy, co je pro ně typické a charakteristické. Charakteristika městských částí hlavního města Prahy je však stěží uchopitelná bez alespoň stručného nahlédnutí do jejich historie.

Dlouhá historie Prahy v sobě zahrnuje též historií správních úřadů a jejich představitelů, rychtářů, starostů nebo primátorů. Z historických pramenů¹ se dozvídáme, že od druhé poloviny 12. století stál v čele Prahy rychtář, který zastupoval krále ve vedení města, a to společně s městskou radou. Ta se sestávala z konšelů, a to po dvanácti z každého ze čtyř pražských měst. Tato městská rada tvořila poradní a současně i soudní sbor rychtáře. Význam rychtáře se však postupně snižoval. V 15. století se tento úřad transformoval v pouhého policejního úředníka, plně podřízeného městské radě. Fakticky město již od konce 13. stol. řídila pouze městská rada. Její členy volně jmenoval panovník. Rada se zprvu obměňovala každoročně. Její členové se po měsíci střídali ve funkci purkmistra, který však neměl zvláštní pravomoci a byl *primus inter pares*.² Později pak, například v nepřítomnosti panovníka, úřadovala rada i déle a také počet konšelů se zvyšoval, například na Starém Městě stoupl na 18. Vrcholným obdobím pražské samosprávy reprezentované městskou radou byla léta 1440 až 1547. V té době vliv českých stavů dominoval nad královskou mocí a Staré Město pražské stálo jako hlava městského stavu v čele mocného svazu svobodných královských měst. Jeho dobové erbovní devízy „*Praga caput regni*“ (Praha hlava království) a „*Praga mater urbium*“ (Praha matka měst) vystihují výsadní postavení i ambice pražských měšťanů. Podstatné omezení městské samosprávy a současně posílení centralizace řízení bylo způsobeno neúspěšným protihabsburským povstáním v roce 1547. Proces centralizace byl dovršen tím, že města

¹ STIBUREK, L. *Praha historická*. Praha: Pražský svět, 2009. ISBN 978-80-904391-2-2.

² Přel. z latiny: první mezi rovnými.

pražská jakožto souměstí byla spojena dvorským dekretem císaře Josefa II. v jednotné královské hlavní město Prahu. Bylo řízeno magistrátem, který tvořil purkmistr, dva náměstci purkmistra a 28 zkoušených magistrátních radů. Pro purkmistra se začal užívat český titul starosta a jako znak jeho úřadu byl r. 1897 pořízen zlatý řetěz s velkou medailí.

Uvedeným dekretem císaře Josefa II a navazujícími rozhodnutími vlády rakouské monarchie vzniká z dosavadního souměstí Staré Město pražské, Nové Město pražské, Malá Strana a Hradčany jako Praha I až IV Královské hlavní město Praha. Zřejmě v té době se začaly nazývat městské části čtvrtěmi, a to od slova „čtvrťina“, byť striktně matematicky pojato se o čtvrtiny celku nejednalo, neboť jednotlivá sloučená města neměla shodnou rozlohu ani počet obyvatel. Toto označení se užívalo i nadále a někdy se používá i dnes, i když počet městských částí se od té doby podstatně rozšířil. V roce 1850 byl k Praze připojen Josefov, který byl fakticky židovským ghettem, a to jako Praha V. V roce 1883 byl připojen jako Praha VI připojen Vyšehrad, který byl za tím účelem vydělen z Kouřimského kraje. V roce 1884 byly ke Královskému hlavnímu městu připojeny Holešovice-Bubny jako Praha VII a v roce 1901 Libeň jako Praha VIII. Královské hlavní město Praha existovalo nepřetržitě až do roku 1920. Právně i fakticky přetrvalo tak o dva roky rakousko-uherskou monarchii.

Hlavní město Praha, nazývaná obvykle lidově, ale i v oficiálních dokumentech jako Velká Praha, bylo založeno zákonem č. 114/1920 z. a n., kterým se sousední obce a osady slučují s Prahou, ze dne ze dne 6. února 1920, s účinností od 4. září 1920. K tomuto dni došlo k připojení 37 obcí a osad, z toho 10 obcí se statutem města. K Praze byly připojeny následující obce:

- 8 obcí karlínského okresu, a to Bohnice, Hloubětín, město Karlín, Kobylisy, Prosek, Střížkov, Troja, město Vysočany.
- 14 obcí smíchovského okresu a to město Břevnov, město Bubeneč, Dejvice, Hlubočepy, Jinonice, město Košíře, Liboc, Motol, Radlice, Sedlec, město Smíchov, Střešovice, Veleslavín, Vokovice.
- 10 obcí vinohradského okresu, který současně zanikl, a to Braník, Hodkovičky, Lhotka, Hostivař bez osad Miličov a Háje, Krč, Michle, město Nusle, Podolí, město Vršovice, město Královské Vinohrady, Záběhlice.

- 4 obce žižkovského okresu, který současně zanikl, a to Hrdlořezy, Malešice, Staré Strašnice, město Žižkov.
- 2 části obcí zbraslavského okresu, a to osada Malá Chuchle z obce Velká Chuchle, část Modřan zvaná Zátíší, která byla současně připojena k Hodkovičkám.

Vládním nařízením č. 7/1923 Sb. ze dne 17. ledna 1923 bylo území hlavního města Prahy rozděleno do 19 obvodů označených římskými čísly. Toto rozdělení však platilo pouze pro účely voleb a místní samosprávy. Pro státní správu zůstalo v platnosti původní uspořádání. Správních obvodů bylo vlastně jen 13, protože Praha I až Praha VII tvořila jeden obvod, přičemž pro orientaci bylo nadále používáno původní označení Praha I až Praha VII. Tento správní obvod byl současně i jedním volebním obvodem. Území Prahy VIII byla rozšířeno, ostatní obvody byly nově zřízeny. Hlavní město Prahu spravovala městská rada v čele s primátorem. Městské obvody byly spravovány obvodními radami v čele se starostou. Toto správní členění trvalo v letech 1923 až 1947.³ Vládním nařízením č. 187/1947 Sb. o územním rozdělení hlavního města Prahy ze dne 21. října 1947 byly konstituovány s účinností dnem 14. listopadu 1947 prakticky stejné obvody, které existovaly od roku 1923. Nově byly obvody pojmenovány podle hlavní městské části. Všechny tyto městské obvody vykonávaly nejen samosprávu, ale i státní správu. Obvody Praha I až VII se staly opět samosprávnými, avšak pouze dočasně. Nový obvod Praha XX byla zřízen vyčleněním z obvodu Praha XIII. Záběhllice tak byly rozděleny do dvou obvodů. Zahradní Město připadlo do jiného obvodu než zbývající část Záběhlic. Následně je uveden seznam městských obvodů s jejich názvy.⁴

K radikální reformě územně správního členění hlavního města Prahy bylo přistoupeno v souvislosti s nástupem komunistické vlády dnem 1. dubna 1949, kdy nabylo účinnosti vládní nařízení č. 79/1949 Sb. o rozdělení území hlavního města Prahy pro účely veřejné správy ze dne 31. března 1949. Na rozdíl od předchozích správních reforem bezdůvodně, nesystémově a nesmyslně přestaly být respektovány hranice katastrálních území,

³ Padevět, J. Průvodce protektorátní Prahou. Praha: ACADEMIA, 2013. SSBN 978-80-200-2256-1.

⁴ *Úřední seznam ulic, náměstí a sadů hlavního města Prahy* (Amtliches Verzeichnis der Straßen, Plätze und Freiungen der Hauptstadt Prag), Praha: Deutsche Druckerei in Prag, 1940.

což nebylo v řadě případů městských částí napraveno dodnes. Pro označování obvodů se začala používat arabská čísla. Počet obvodů označených čísly se snížil z 20 na 16. Paradoxně však došlo ke zvýšení počtu správních obvodů ze 14 na 16, protože dosavadní obvody Praha I až Praha VII byly po krátkém osamostatnění integrovány do jednoho správního obvodu. Třebaže žádný nový obvod nebyl svým územním vymezením totožný s předchozím, přesto si nové číslování zachovalo jistou míru kontinuity na předchozí systém číslování. Nově vzniklé obvody s čísly 1, 2, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 a 16⁵ lze považovat za nástupce obvodů označených shodným římským číslem. Dosavadní obvody Praha III, IV a V byly převážně začleněny do prvního obvodu a obvod Praha VI do druhého obvodu. Zbývající obvody byly v podstatě přečíslovány (Praha X na Prahu 3, Praha XVII na Prahu 4, Praha XVIII na Prahu 5, Praha XIX Prahu na 6, Praha XX na 10). Obvodní rady byly zrušeny. V nově vzniklých obvodech byly zřízeny obvodní národní výbory.

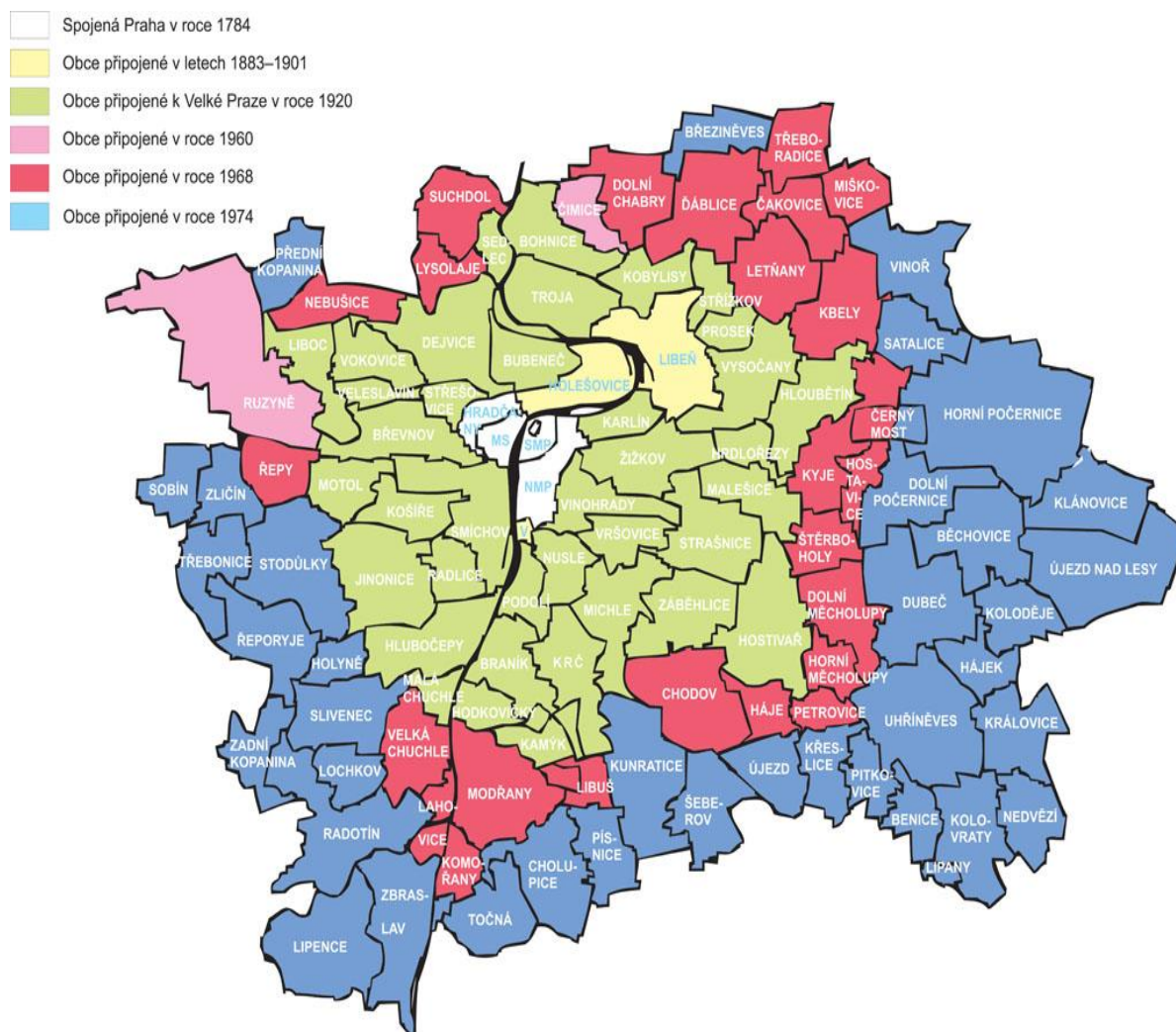
Předchozí reforma, kterou bylo vytvořeno v Praze 16 obvodů, trvala však pouhých dvanáct let. Aniž by došlo ke změně území hlavního města Prahy, bylo stranickým aparátem Komunistické strany Československa rozhodnuto o další reorganizaci. Uváděným důvodem byla úspora nákladů a paradoxně údajný zájem občanů, který však nebyl žádným způsobem zjišťován či zkoumán, což bylo typické pro stranické vedení veřejné správy za socialismu. Podobně jako předchozí reorganizace, i tato následná byla řízena stranickými orgány shora bez jakékoli participace občanů. V důvodové zprávě k zákonu o novém územním uspořádání státu se uvádí, že „*dosavadní územní organizace státu v krajích a okresech je dosaženým stupněm rozvoje naší společnosti překonána a stala se brzdou v další cestě vpřed.*“⁶ Proto s „naprostým souhlasem“ byly ve stranických i ostatních společenských organizacích a na veřejných schůzích národních výborů s občany přijaty podněty prvního tajemníka strany a prezidenta republiky soudruha Novotného přednesené na zářijovém plenárním zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Československa. Na těchto schůzích byly předneseny a uplatněny konkrétní návrhy a připomínky k nové územní organizaci. Předkládaná opatření údajně

⁵ *Hlavní město Praha Informace*, Praha: Ústřední správa geodesie a kartografie, 1957.

⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, Systém ASPI, ID LIT32424CZ, ISSN 2336-517X.

plně respektují stanovisko místních orgánů a občanů. Shrnují výsledky diskuse o této závažné otázce. Přestavbou územní organizace státu se vytvářejí lepší politické a organizační předpoklady dalšího rozvoje socialistické společnosti. Nová územní organizace umožní lépe využívat všech možností a předností socialistické hospodářské soustavy, využívat iniciativy a aktivity pracujících v řízení hospodářské a kulturní výstavby a v rozhodování všech záležitostí společnosti, za přímé účasti pracujících. K hlavnímu městu Praze se bez uvedení jakéhokoli důvodu konstatuje pouze to, že území hlavního města Prahy se rozděluje na 10 obvodů. Principiálně však šlo zjevně o utužení centralistického způsobu řízení, typického pro komunistickou diktaturu.

V návaznosti na plánovanou rozsáhlou velkokapacitní panelovou bytovou výstavbu, jejímž investorem mělo být hlavní město Praha, bylo nezbytné zajistit další území pro její realizaci. Dosavadní rozloha území Prahy pro tyto megalomanské projekty se jevila jako nedostatečná. Proto v letech 1968, 1970 a 1974 byly do okrajových obvodů Prahy ve třech etapách začleňovány některé s nimi přímo sousedící obce. Na rozdíl od reorganizace v roce 1960 v těchto obcích po jejich připojení k hlavnímu městu Praze a do jejich dosavadních správních obvodů byly nadále ponechány v činnosti jejich dosavadní vlastní místní národní výbory, které však měly jen nepatrné pravomoci a prakticky byly řízeny obvodním národním výborem toho pražského obvodu, do něhož spadaly. Z hlediska právního postavení Prahy a jejího správního členění mělo značný význam vydání ústavního zákona č. 110/1967 Sb., o národních výborech působících v hlavním městě Praze. Tento ústavní zákon byl ústavním základem pro vydání zákona č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze. Uvedený ústavní zákon totiž na rozdíl od předchozí právní úpravy výslovně deklaroval, že na území hlavního města Prahy mohou působit vedle Národního výboru hlavního města Prahy a obvodních národních výborů také místní národní výbory. Dalším významným datem pro rozšíření hlavního města Prahy byl 1. červenec 1974. S účinností k tomuto dni bylo zákonem č. 31/1974 Sb., o změně území hlavního města České socialistické republiky Prahy, přičleněno dalších 30 obcí. Přehledná mapka, která zakončuje tuto kapitolu, poskytuje chronologický přehled zvyšování počtu městských částí v Praze v jednotlivých etapách rozšiřování území hlavního města Prahy.



Obrázek 1: Schéma připojování obcí k Praze

Zdroj: Archiv hlavního města Prahy

1.1 ZŘÍZENÍ SOUČASNÝCH MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Dosavadní vývoj správního členění hlavního města Prahy byl prozatím uzavřen novým zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Tímto zákonem došlo k přejmenování všech místních úřadů a obvodních úřadů na úřady městské části, a to bez ohledu na to, zda vykonávají kromě samostatné působnosti i přenesenou působnost přibližně v rozsahu obcí s rozšířenou působností.

Hranice území a názvy jednotlivých městských částí a vymezení jejich působnosti na základě zmocnění obsaženého v tomto zákonu stanovilo zastupitelstvo hlavního města Prahy obecně závaznou vyhláškou č. 55/2000 Sb. HMP, která má název Statut hlavního města Prahy a právní účinnost od 1. července 2001. Byla odstraněna neodůvodněná disproporce mezi tzv. malými a tzv. velkými částmi. Kromě dosavadních městských částí s obvodními úřady bylo stanoveno ještě dalších 12 městských částí s rozšířenou působností státní správy, které byly číselně označeny jako Praha 11 až Praha 22.

Tímto opatřením byla Praha rozdělena do 57 městských částí, z nichž 22 má postavení správních obvodů.⁷ Tímto opatřením však byly bez odůvodnění zrušeny dosavadní relativně rozsáhlé správní obvody Praha-Libuš, Praha-Zbraslav a Praha-Řáblice, které byly včleněny do zbývajících správních obvodů. S účinností od 1. listopadu 2007 byla městská část Praha-Čakovice ze správního obvodu Praha 19 převedena do správního obvodu Praha 18, ač tato městská část by vzhledem ke své rozloze a počtu obyvatel měla být správním obvodem.

Nový stav se ve svých negativních tak přibližuje tomu, jaký zde platil do roku 2001. Došlo totiž k tomu, že mezi rozlohou jednotlivých správních obvodů zůstaly velké rozdíly, což ztěžuje dostupnost správních úřadů pro občany. Při rozhodování o tom, která městská část bude správním obvodem, totiž převažovaly politické a lobbystické tlaky nad zájmy občanů. Avšak ani nyní beze zbytku neplatí, že by všech 22 městských částí, které jsou správními obvody, měly zcela navzájem zcela stejné pravomoci. To neplatí ani pro zbylých 35 městských částí, označovaných nikoli čísly, ale názvy.

Přesné rozdělení pravomocí v přenesené působnosti je provedeno výše uvedeným Statutem hlavního města Prahy, resp. v jeho četných obsáhlých přílohách, komplikovaně a nepřehledně a vyvolává někdy nejasnosti ve výkladu. Novými správními obvody, zaváděnými postupně od roku 1995, vznikl i zmatek a další nejasnosti tím, že původních 10 obvodů zůstalo stále v platnosti pro evidenci a označování budov a pozemků,

⁷ Exner, J. *Obce, města, městské části*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.

pro soudní příslušnost apod. Neobeznámení lidé si nebyli a dosud nejsou jisti, jestli bydlí například v Praze 13 nebo v Praze 5. Správní obvod může zasahovat i do více územně samosprávných obvodů, například správní obvod Praha 17 zasahuje do územních obvodů Praha 5 i Praha 6. Městské části Praha 1 až Praha 3 jsou totožné se stejnojmennými správními i územními obvody. Samosprávné městské části Praha 4 až Praha 10 tvoří jádra stejnojmenných správních obvodů a ty zase jádra stejnojmenných územních obvodů. Podle mého názoru i přes mnohá pozitiva v oblasti správního členění hlavního města Prahy je třeba provést řadu korekcí, které by odstranily uvedené nedostatky.⁸ Současný stav správních obvodů hlavního města Prahy znázorňuje tato mapka.



Obrázek 2: Schéma administrativního členění Prahy

Zdroj: Magistrát hlavního města Prahy

⁸ Buček, J. *Sublocal Decentralisation – the Case of Slovak Big Cities*. Environment and Planning C: Government and Policy, 2000. ISBN 978-0754617-044.

1.2 PŘEHLED SOUČASNÉHO ČLENĚNÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

V této podkapitole se uvádí úplný přehled a taxativní výčet současných 57 městských částí hlavního města Prahy a jejich začlenění do 22 správních obvodů:⁹

- Praha 1 – Staré Město, Josefov, převážná část Hradčan, převážná část Malé Strany, část Nového Města, nepatrná část Holešovic, nepatrná část Vinohrad
- Praha 2 – část Vinohrad, Vyšehrad, část Nového Města, menší část Nuslí (Nuselské údolí)
- Praha 3 – převážná část Žižkova, část Vinohrad, malá část Vysočan, malá část Strašnic
- Praha 4 – Braník, Hodkovičky, Krč, Lhotka, Podolí, převážná část Michle, převážná část Nuslí, menší část Záběhlic, nepatrná část Vinohrad
 - Praha-Kunratice – Kunratice
- Praha 5 – Smíchov, Hlubočepy, Radlice, Košíře, Motol, převážná část Jinonic, malá část Malé Strany, nepatrná část Břevnova,
 - Praha-Slivenec – Slivenec, Holyně
- Praha 6 – Dejvice, Střešovice, Veleslavín, Vokovice, Ruzyně, Liboc, téměř celý Břevnov, větší část Bubenče, dolní část Sedlce, malá část Hradčan
 - Praha-Suchdol – Suchdol, horní část Sedlce
 - Praha-Lysolaje – Lysolaje
 - Praha-Nebošice – Nebošice
 - Praha-Přední Kopanina – Přední Kopanina
- Praha 7 – převážná část Holešovic, menší část Bubenče, nepatrná část Libně
 - Praha-Troja – dolní část Troji
- Praha 8 – větší část Libně, Karlín, Kobylisy, Bohnice, Čimice, významná část Troji (horní), malá část Nového Města, část Střížkova, nepatrná část Žižkova
 - Praha-Ďáblice – Ďáblice
 - Praha-Březiněves – Březiněves
 - Praha-Dolní Chabry – Dolní Chabry

⁹ Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. HMP, Statut hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

- Praha 9 – převážná část Vysočan, menší část Libně, Prosek, část Střížkova, převážná část Hrdlořez, menší část Hloubětína, nepatrná část Malešic
- Praha 10 – Vršovice, část Vinohrad, převážná část Strašnic, převážná část Malešic, větší část Záběhlic, část Michle (vrch Bohdalec), nepatrná část Žižkova (1 dům), nepatrná nezastavěná část Hrdlořez, nepatrná nezastavěná část Hloubětína
- Praha 11 (dříve Praha-Jižní Město) – Chodov, Háje
 - Praha-Šeberov – Šeberov
 - Praha-Újezd – Újezd u Průhonic
 - Praha-Křeslice – Křeslice
- Praha 12 (dříve Praha-Modřany) – Modřany, Komořany, Točná, Cholupice, Kamýk
 - Praha-Libuš – Libuš, Písnice
- Praha 13 (dříve Praha-Jihozápadní Město) – převážná část Stodůlek, převážná část Třebonic, malá okrajová část Jinonic, nepatrná nezastavěná část Řeporyjí
 - Praha-Řeporyje – převážná část Řeporyjí, Zadní Kopanina, malá část Stodůlek, malá část Třebonic
- Praha 14 – Kyje, Hostavice, Černý Most, převážná část Hloubětína
 - Praha-Dolní Počernice – Dolní Počernice
- Praha 15 (dříve Praha-Horní Měcholupy) – Horní Měcholupy, Hostivař
 - Praha-Dolní Měcholupy – převážná část k. ú. Dolní Měcholupy
 - Praha-Štěrboholy – Štěrboholy
 - Praha-Petrovice – Petrovice
 - Praha-Dubeč – Dubeč, malá přilehlá část Dolních Měcholup
- Praha 16 (dříve Praha-Radotín) – Radotín
 - Praha-Velká Chuchle – Velká Chuchle, Malá Chuchle
 - Praha-Lochkov – Lochkov
 - Praha-Zbraslav – Zbraslav, Lahovice
 - Praha-Lipence – Lipence
- Praha 17 (dříve Praha-Řepy) – Řepy
 - Praha-Zličín – Zličín, Sobín, část Třebonic (okolí stanice metra Zličín)

- Praha 18 (dříve Praha-Letňany) – Letňany
 - Praha-Čakovice (od 1. 11. 2007) – Čakovice, Třeboradice, Miškovice
- Praha 19 (dříve Praha-Kbely) – Kbely
 - Praha-Vinoř – Vinoř
 - Praha-Satalice – Satalice
 - Praha-Čakovice (do 31. 10. 2007) – Čakovice, Třeboradice, Miškovice
- Praha 20 (dříve Praha-Horní Počernice) – Horní Počernice
- Praha 21 (dříve Praha-Újezd nad Lesy) – Újezd nad Lesy
 - Praha-Klánovice – Klánovice
 - Praha-Koloděje – Koloděje
 - Praha-Běchovice – Běchovice
- Praha 22 (dříve Praha-Uhříněves) – Uhříněves, Hájek u Uhříněvsi, Pitkovice
 - Praha-Královice – Královice
 - Praha-Nedvězí u Říčán – Nedvězí u Říčán
 - Praha-Kolovraty – Kolovraty, Lipany
 - Praha-Benice – Benice

2 SPECIFIKA MANAGEMENTU MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HL. M. PRAHY

Struktura a vzájemné vztahy uvnitř managementu městských částí hlavního města Prahy jsou, na rozdíl od firem nebo státních orgánů, značně složité. Aby bylo možné se zabývat oblastí vzdělávání v praktické části této práce, je třeba alespoň stručně tyto fenomény popsat.

Management městské části hlavního města Prahy, obdobně jako management obce, je specifický svou dvouvrstevností. Tvoří jej politický management a úřednický management. Politický management je tvořen zastupiteli, kteří jsou voleni v komunálních volbách. Všichni zvolení zastupitelé tvoří korpus zvaný zastupitelstvo městské části. Tento orgán je nejvyšším v rámci hierarchie politických orgánů. Jeho výlučné pravomoci jsou stanoveny taxativně zákonem. Kromě těchto kompetencí má zastupitelstvo právo si vyhradit rozhodování o jakýchkoli jiných otázkách, ovšem s výjimkou těch, které zákon výslovně svěřuje radě městské části hlavního města Prahy. Pokud by zákon umožňoval, aby zastupitelstvo městské části hlavního města Prahy mohlo atrahovat i ty pravomoci, které jsou svěřeny radě městské části, došlo by tím k tomu, že rada městské části by z důvodu ztráty všech kompetencí ztratila smysl. O každé věci by muselo rozhodovat zastupitelstvo, což je vzhledem k poměrně složité proceduře jeho svolávání a ekonomické náročnosti minimálně nevhodné.¹⁰

Do výlučné pravomoci zastupitelstva městské části hlavního města Prahy patří volba členů rady městské části, volba starosty a jeho zástupce či zástupců. Starosta i zástupce či zástupci starosty jsou ze zákona členy rady městské části. Je logické, že koaliční zastupitelé zvolí do rady městské části prakticky výlučně pouze členy koalice. To činí z rady městské části podstatně operativnější řídicí článek, než je polarizované zastupitelstvo.¹¹

¹⁰ Ochrana, F. *Manažerské metody ve veřejném sektoru*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 80-86929-27-X.

¹¹ § 87 až 104 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zajímavé je postavení starosty v hierarchii politického managementu městské části hlavního města Prahy a jeho zástupce či zástupců. Nejen u laiků, ale i u některých advokátních kanceláří je starosta v rozporu se zákonem a navazující judikaturou Nejvyššího soudu považován za statutární orgán městské části hlavního města Prahy. K tomu zřejmě svádí zákonné ustanovení o tom, že starosta jedná jménem městské části navenek. To je sice objektivní fakt, nicméně starosta není oprávněn zpravidla jednat svým jménem, nýbrž pouze ad extra promulguje vůli zastupitelstva nebo rady městské části hlavního města Prahy. Pravomoci, které vykonává starosta samostatně, jsou rozptýleny v právních předpisech a jimi jsou vymezeny velmi úzce, a sice tak, že starosta:

- a) zastupuje obec navenek,
- b) má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech odznaku se státním znakem České republiky,
- c) podepisuje usnesení zastupitelstva městské části, a to spolu se zástupcem starosty nebo jiným radním,
- d) připravuje, svolává a zpravidla řídí schůze obecního zastupitelstva a rady městské části,
- e) má sistační oprávnění, tj. může pozastavit výkon usnesení rady v otázkách samostatné působnosti obce, má-li za to, že je nesprávné,
- f) může svěřit po projednání s okresním úřadem komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- g) stojí v čele úřadu městské části, jehož je součástí.

Stejně pravomoci má zástupce starostky, který je pověřen k zastupování starosty v době jeho nepřítomnosti. Toto pověření však musí být písemné. V praxi však zástupce starosty zpravidla podle organizačního řádu městské části hlavního města Prahy, který schvaluje rada městské části, má svěřené politické řízení určité oblasti, například správy majetku, ekonomiky, plánování, investic, životního prostředí, dopravy apod. Politické řízení některých oblastí může být svěřeno i starostovi. Toto řízení spočívá především v předkládání materiálů do jednání rady městské části nebo do zasedání zastupitelstva

městské části.¹² Starosta ani jeho zástupce či zástupci, byť jsou pro tyto funkce uvolněni, nejsou zaměstnanci úřadu. Jejich odměňování se řídí zvláštním právním předpisem.

V této souvislosti je třeba zmínit občas diskutovanou otázku přímé volby starosty. Toho v současné době volí zastupitelstvo., které jej může většinou hlasů všech členů prakticky na kterémkoli svém zasedání i bez důvodu z funkce odvolat. Za této situace, kdy starosta má pouze minimální pravomoc, jak bylo výše podrobně popsáno, za současné možnosti odvolání starosty zastupitelstvem, by přímá volba starosty stěží mohla mít nějaký efekt. Opodstatnění má pouze v takovém právním režimu, kde starosta má ze zákona podstatně silnější postavení.

¹² Tříška, T., *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 12/2016*. Praha. Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. ISBN 978-80-87544-36-5.

3 VZTAHY MEZI VEDENÍM, ÚŘEDNÍKY A ZAMĚSTNANCI

Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, městské části hlavního města Prahy, kterých je celkem 57, se dělí do dvou skupin – a to na správní obvody, jimiž jsou Praha 1 až 22, a ostatní, které nemají statut správních obvodů a pro něž převážnou část tzv. přenesené působnosti vykonávají úřady správních obvodů.

Přenesenou působností se rozumí oblast kompetencí státu, která je zákonem delegována na obce nebo městské části. Rozsah přenesené působnosti městských částí ve správních obvodech Prahy se blíží rozsahu kompetencí obcí s rozšířenou působností, zatímco u ostatních je na úrovni základních obcí. Výkon funkcí městské části v přenesené působnosti vykonávají výlučně zaměstnanci se statutem úředníka podle zvláštního zákona.¹³

Rozhodování v přenesené působnosti, do níž patří zejména stavební úřad, živnostenský úřad, silniční správní úřad, občanské průkazy a cestovní doklady, vedení matrik, přestupkové řízení, opatrovnictví, krizové řízení, částečně školství, je vyňato z řídicí působnosti městské části hlavního města Prahy a podléhá doзору instančně nadřízených orgánů, případně soudů. V současné době probíhají diskuse o tom, zda je vhodné, aby v obcích a městských částech hlavního města Prahy byly zařazeny stavební úřady. Uvažuje se jejich vynětí z jejich působnosti a vytvoření soustavy dekoncentrovaných pracovišť Ministerstva pro místní rozvoj. Obdobně byly v minulosti vyňaty z působnosti obcí a městských částí úřady práce. Došlo ke konstituování soustavy dekoncentrovaných pracovišť Ministerstva práce a sociálních věcí.

Mimo působnost obcí vždy stála soustava finančních úřadů jakožto dekoncentrovaných pracovišť Ministerstva financí. Specifická situace v tomto směru je ve Francii, kde je striktně oddělena územní samospráva od státní správy, kterou vykonává v místě

¹³ Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

instituce sestávající z dekoncentrovaných pracovišť všech resortů státní správy, v jejímž čele stojí prefekt.

Oblast přenesené působnosti se tak ostře odlišuje od oblasti samostatné působnosti, která je pro obce a městské části typická. Tuto oblast zajišťují zaměstnanci, kteří nemají statut úředníka.

Pro oba tyto okruhy působnosti je společné to, že jsou vykonávány úřadem příslušné městské části hlavního města Prahy. V čele úřadu stojí tajemník, který je jmenován a odvoláván starostou. Tento souhlas je podmíněn souhlasným stanoviskem primátora hlavního města Prahy, čímž má být zajištěna jeho ochrana a stabilita. Tajemník je bezprostředně podřízen starostovi a je současně nadřízeným úředníků a ostatních zaměstnanců úřadu. V rámci přenesené působnosti má nepatrné pravomoci, a to rozhodování podjatosti úředníka ve správním řízení a vyřizování stížností podle správního řádu na chování úředníka. V rámci samostatné působnosti se obligatorně účastní jednání rady městské části hlavního města Prahy s hlasem poradním.

Úřad městské části se člení na odbory, a ty případně na oddělení či samostatné referáty. Jejich počet a obsazenost je úměrná velikosti městské části a jejímu počtu obyvatel. Zatímco v oblasti přenesené působnosti politické vedení ani úřednické vedení není oprávněno zasahovat do rozhodování úředníků v jednotlivých kauzách, v oblasti samostatné působnosti je úřad a všichni jeho zaměstnanci včetně tajemníka servisem politického managementu městské části.

Vedoucí odborů jsou řízeni podle organizačního řádu buď přímo starostou, nebo příslušným zástupcem starosty, kteří na ně přenášejí politická rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím tajemníka a jim jsou odpovědní za plnění těchto rozhodnutí a uskutečňování politických záměrů. Vzhledem k tomu, že řada politických rozhodnutí a záměrů zasahuje do působnosti více odborů, které spadají pod různé zástupce starosty, či pod starostu nebo tajemníka, bývá často prosazení a realizace těchto rozhodnutí velmi složitá.

Příklad: rozhodnutí o realizaci schváleného záměru na výstavbu Domu pro seniory v Praze 17. Z hlediska funkční působnosti sociální věci jsou v působnosti starostky

Prahy 17, která přímo řídí vedoucí sociálního odboru. Vlastní výstavba však spadá do působnosti zástupce starostky, který řídí odbor výstavby a územního rozvoje. Financování stavby spadá do řídicí sféry jiného zástupce starostky, který řídí ekonomický odbor. V průběhu realizace je třeba řešit řadu právních otázek, přičemž právní oddělení je v přímé řídicí působnosti tajemníka. Mezi starostkou a jejími zástupci neexistuje vztah nadřízenosti a podřízenosti, nebo starostka je *prima inter pares*.¹⁴

V městské části hlavního města Prahy neexistuje osoba, která by byla ze zákona oprávněna autoritativně rozhodovat případné spory v politickém vedení, nýbrž je nutné dosáhnout v něm konsensu. K tomu může starosta přispět pouze vahou své autority. Zákon ani jiný právní předpis jí však k tomu kompetenci nedává.

V příloze je pro informaci uvedeno schéma organizační struktury městské části Praha 17.

¹⁴ Přel. z latiny: první mezi rovnými.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 VZDĚLÁVÁNÍ MANAGEMENTU

Uskutečňování reformy veřejné správy, do níž náleží i městské části hlavního města Prahy, všeobecně zvyšuje profesní a etické nároky kladené jak na volené představitele těchto subjektů územní samosprávy, tak prakticky na veškeré kategorie zaměstnanců veřejné správy. Z uvedených důvodů je jedním z charakteristických rysů soudobé státní správy a územní samosprávy členských států Evropské unie systematický důraz kladený na celoživotní vzdělávání pracovníků. Organizace veřejné správy jsou při efektivním poskytování statků a služeb závislé na znalostech, dovednostech a schopnostech svých zaměstnanců. Každá organizace, tedy i městská část hlavního města Prahy, musí investovat určitý čas a peníze do rozvoje zaměstnanců. Důležité je, aby vzdělávání probíhalo průběžně a aby reagovalo na aktuální změny a požadavky.

S využitím přístupů typických pro „vzdělání ve firmě“ byl postupně formován systém „učícího se úřadu“ (learning office) založený na zásadách „vzdělávání v úřadu“ (learnig in office). Jeho příznačným rysem je tzv. výuka na míru. Znamená to, že příslušný typ vzdělávání vychází z konkrétních potřeb menšího úřadu nebo některé části velkého správního úřadu. Dalším prvkem uvedeného systému je skutečnost, že umožňuje kontinuální výuku úředníků a volených představitelů. Strategickým místem vzdělávání se tak stává nikoli specializovaná škola či institut, nýbrž konkrétní pracoviště menší skupiny úředníků. V nastíněném typu profesního vzdělávání jsou hlavními organizačními formami „pracovní semináře“ (workshops), šířeji koncipované „semináře“ (seminars), a „kulaté stoly“ (round tables).¹⁵

Výkon moderní veřejné správy obecně je podmíněn zejména kvalitní samosprávou. Členové zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy rozhodují o rozvoji svých samosprávných území, přičemž jejich realizace může v některých případech zasáhnout

¹⁵ MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-735-7338-4.

podstatně svými negativními externalitami do teritorií sousedních samosprávných celků, případně mít ještě širší dopad. Úroveň jejich rozhodování přitom má větší či menší vliv na každodenní život občanů. Občané tedy právem očekávají, že člen zastupitelstva, kterému dali v komunálních volbách svůj hlas, bude usilovat splnit své předvolební sliby a veškeré jeho úsilí bude tendovat ke zlepšení kvality života v městské části hlavního města Prahy. Občan se může kdykoli zúčastnit zasedání zastupitelstva, které je ze zákona veřejné a dotazovat se, proč a z jakých důvodů tyto sliby nejsou případně plněny.

Entusiasmus nově zvoleného člena zastupitelstva po jeho zvolení, s nímž začne vykonávat svůj mandát, však někdy začne narážet na komplikovanou a nepřehlednou soustavu nejednoznačných a vzájemně si odporujících právních předpisů, v nichž se často stěžii dokáže orientovat i zkušený právník. Většina členů zastupitelstev zpravidla nemá právnícké vzdělání, a proto jsou nuceni si ve velmi krátké době osvojit dlouhou řadu znalostí a dovedností. Z hlediska prostého občana se to zdá být jednoduché. Přece ten, kdo se rozhodl kandidovat v komunálních volbách, má všechny předpoklady, a to včetně náležitého vzdělání, k tomu, aby svůj mandát vykonával kvalifikovaně, profesionálně, poctivě a na vysoké úrovni, a právě to po volbách od zvolených členů zastupitelstva s důvěrou očekává.

Skutečnost však často bývá poněkud rozdílná. Dobrá vůle členů zastupitelstva nepostačí, není-li podložena odborným vzděláváním zaměřeným hlavně do oblasti práva. V kontrolních zjištěních Ministerstvem vnitra při posuzování výkonu samostatné působnosti se často konstatuje, že se v jejich řízení projevuje u politického managementu neznalost současné právní úpravy nebo její vadná aplikace

Nedostatky se nejčastěji objevují u malých městských částí, jejichž starostové buď vůbec nemají dostatečné právní poznání, případně jsou seznámeni se zastaralou právní úpravou a podle ní ve svých rozhodnutích se řídí. Starostové těchto malých municipalit musí někdy i bez pomoci jakéhokoliv úřednického aparátu zajistit výkon jak samostatné, tak v základním rozsahu i přenesené působnosti. To na ně klade vysoké kvalifikační nároky. Náročnou situaci těchto starostů komplikuje také fakt, že v případě nejmenších pražských městských částí k výkonu zastávané funkce nebývají uvolněni. Nedostatek času u nich jim často brání doplňovat si své vzdělání základním a navazujícím průběžným studiem.

Někdy se to projevuje únavou spojenou s absencí ochoty vzdělávat se, přijímat nové poznatky, měnit zaběhnutou letitou praxi. Z druhé strany kvalitní nabídka adekvátního komplexního a systematického vzdělávání reflektujícího potřeby a možnosti členů zastupitelstev, a zejména starostů (Ministerstvem vnitra, jakožto metodickým orgánem) zatím prakticky neexistuje. Soukromé subjekty, které se snaží tuto mezeru alespoň částečně zaplnit, se soustředí obvykle na jednotlivé parciální oblasti veřejné správy podle vlastní specializace na trhu.

Výstupy zjištěné v rámci kontrolní a dozorové činnosti Ministerstva vnitra jednoznačně dokládají, že snaha členů zastupitelstev plně se věnovat práci na rozvoji jim svěřené městské části často naráží na bariéru nedostatečné orientace v právním řádu. Přes dobrou vůli a poctivou každodenní práci ve prospěch městské části člen zastupitelstva nemůže být kvalitním a důvěryhodným, pokud se, třebaže z nevědomosti, svým jednáním dopouští porušování platných právních předpisů. Jedinou možností, jak napravit tuto nežádoucí situaci, je přijetí jasné koncepce vzdělávání členů zastupitelstev ze strany metodického orgánu, tj. Ministerstva vnitra. Nadcházející komunální volby a příprava této koncepce vyvolávají několik otázek, jež se autorka pokusí formulovat a současně na ně stručně odpovědět.

1. Co by měl nově zvolený člen zastupitelstva znát? Jako primární cíl se jeví vzdělávání členů zastupitelstev zaměřené na základní právní aspekty poslání a činnosti územních samosprávných celků v rámci hlavního města Prahy a jejich veřejnoprávního charakteru, včetně vztahu k občanům.

2. Jaký by měl být obsah vzdělávání člena zastupitelstva v průběhu výkonu jeho mandátu? V předchozím odstavci uvedeným charakterem vstupního vzdělávání by neměly být vzdělávací aktivity ukončeny, neboť se zjevně ukazuje, že rozhodování členů zastupitelstev podle již neplatných právních předpisů není výjimečné. Je proto nezbytné, aby součástí nabídky vzdělávání byly aktualizací kurzy zaměřené především na změny těch právních předpisů, které jsou pro členy zastupitelstev nejdůležitější, zejména na zákon o hlavním městě Praze, zákon o územních rozpočtových pravidlech, občanský zákoník, správní řád, zákon o přestupcích a další.

3. *Mělo by vzdělávání členů zastupitelstva vstupní i průběžné povinné?* Současný právní řád vzdělávání členů zastupitelstev nijak neupravuje. Povinnost vzdělávat se po dobu své profesní kariéry je zákonem stanovena pouze úředníkům územních samosprávných celků. Na členy zastupitelstev se tato právní norma nevztahuje a ani per analogiam ji nelze použít. Je v praxi jen málo členů zastupitelstev, kteří využívají poměrně bohaté nabídky co do počtu i obsahového záběru kurzů poskytovaných akreditovanými vzdělávacími institucemi. Je třeba však současně uvést, že tyto kurzy bývají značně nákladné a jejich úroveň těmto nákladům nemusí odpovídat.

Jako příklad lze uvést počty absolventů kurzů určených zastupitelům, které v uplynulém období uspořádal Institut pro místní správu Praha¹⁶. V roce 2016 se zúčastnilo alespoň jedné vzdělávací akce pouze 58 členů zastupitelstva z jejich celkového počtu 1.258 v tomto roce. Záleží na konkrétním vlastním zájmu jednotlivců, zda využijí stávající nabídky kurzů touto akreditovanou vzdělávací institucí. Odborná garance úrovně tohoto vzdělávání je v současné době většinou postavena na principu náhody, řada vzdělávacích institucí pořádá kurzy na základě momentální poptávky bez ohledu na jakoukoliv koncepci.

Jako problém v oblasti vzdělávání členů zastupitelstva obecně se jeví skutečnost, že v České republice je celkem 6.248 územně správních celků, tj. obcí a měst, přičemž více než 80 % z nich má počet obyvatel nižší než 1.000. V malých obcích je často problematické získat kandidáty ke zvolení do zastupitelstva obce, a ještě více někoho, kdo by chtěl vykonávat funkci starosty. Starosta v malých obcích zpravidla není pro výkon své funkce uvolněn, neboť obec nedisponuje takovými prostředky, aby mu mohla vyplácet měsíční odměny v takové výši, aby to pokrylo alespoň jeho základní životní potřeby. Starosta proto vykonává funkci vedle svého, často časově náročného zaměstnání. V takovém případě mu stěží zbývá čas na to, aby si doplňoval potřebné vzdělání. Současně obec zpravidla nedisponuje finančními prostředky v takové výši, aby mohla hradit pomoc odborníků. Starosta i ostatní členové zastupitelstva v důsledku nedostatku

¹⁶ Zdroj: <http://www.institutpraha.cz/>

potřebného vzdělání pro výkon funkce se mohou relativně snadno stát obětmi různých podvodníků, případně se neúmyslně dopustit různých protiprávních jednání.

Zajímavá situace nastala ve Slovenské republice, kde v roce 2014 byl vydán zákon, který ukládal, aby starosta měl minimálně středoškolské vzdělání s maturitou. Jednalo se o reakci na to, že v některých obcích obývaných převážně romským obyvatelstvem, došlo k tomu, že starostou byl platně zvolen romský občan, který se v jednom případě jevil jako ngramotný, neboť slib, který po zvolení je povinen složit, mu musel být předčítán. Platnost tohoto zákona však záhy pozastavil Ústavní soud Slovenské republiky, a to z důvodu, že diskriminuje osoby, které nemají dosažené středoškolské vzdělání tím, že je zbavuje pasivního volebního práva pro funkci starosty.

5 VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘEDNÍKŮ

Vzdělávání úředníků patří mezi základní povinnosti úředníka, který je povinen prohlubovat si kvalifikaci v rozsahu, který stanovují speciální právní předpisy, a to zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, a prováděcí vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků.¹⁷ Tyto předpisy byly několikrát novelizovány. Prohlubování kvalifikace podle těchto právních předpisů mohou poskytovat pouze:

- právnické nebo fyzické osoby, které jsou akreditovány,
- Institut pro místní správu jako příspěvkové organizace, kterou zřídilo Ministerstvo vnitra.

Z výše uvedeného je zřejmé, že poskytovatelem může být v případě udělení akreditace i městská část hlavního města Prahy, neboť má statut právnické osoby. Pokud tuto akreditaci nemá, což v současné době platí pro všechny městské části, zajišťuje vzdělávání prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích institucí. Městská část hlavního města Prahy obligatorně zpracovává „Časový rozvrh prohlubování kvalifikace úředníka“. Tento plán je povinen vypracovat nejdéle do jednoho roku od vzniku pracovního poměru úředníka, a to v rozsahu nejvýše 18 dnů v období následujících tří let. Tento plán zpracovává, podle metodiky vydané zpravidla personálním útvarem, personalista nebo nadřízený úředníka (vedoucí oddělení, ředitel odboru). Plán by měl zohlednit jednak potřeby úřadu, ale na druhé straně i zájem úředníka zvyšovat si kvalifikaci v oboru své působnosti kompetence vyplývající z jeho pracovní náplně. Plán vzdělávání je zaměstnavatelem a úředníkem odsouhlasen je kontrolováno jeho plnění. Zákonem je též stanovena lhůta pro hodnocení plánu, a to nejméně jedenkrát za tři roky. Vzdělávací instituce zveřejňují vzdělávací programy pro školní rok. Z toho důvodu je vhodné provádět aktualizaci ročně.

¹⁷ Kadečka, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179794-4.

Úředník je povinen si prohlubovat kvalifikaci účastní na vstupním a průběžném vzdělávání a při přípravě a ověření zvláštní odborné způsobilosti. Širší povinnosti se pak vztahují na vedoucí úředníky a vedoucí úřadu.

Vstupní, průběžné vzdělávání a vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů není ukončeno zkouškou odborné způsobilosti.

5.1 VSTUPNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- Vstupní vzdělávání (školení) je úřad povinen zajistit nově přijímaným zaměstnancům a je nezbytné jej realizovat v tzv. zkušební době, protože úředník má povinnost ukončit vstupní vzdělávání nejdéle do 3 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru,
- zahrnuje znalosti základů veřejné správy, zvláště obecných zásad organizace a činnosti veřejné správy a územního samosprávného celku, základy veřejného práva, veřejných financí, evropského správního práva, práv a povinností a pravidel etiky úředníka,
- ukončení vstupního vzdělávání se prokazuje osvědčením,
- povinnost absolvovat vstupní vzdělávání se nevztahuje na úředníka, který již má zvláštní odbornou způsobilost nebo rovnocenné vzdělání získané v bakalářských či magisterských oborech,
- nemělo by svým rozsahem delší než 40 vyučovacích hodin. Část tohoto vzdělávání je nutné zabezpečit přímo v úřadu, protože se týká bezprostředně budoucí činnosti úředníka.

5.2 PRŮBĚŽNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

- Zahrnuje prohlubující, aktualizací a specializační vzdělávání úředníků zaměřené na výkon správních činností v územním samosprávném celku, včetně získávání a prohlubování jazykových znalostí,
- uskutečňuje se formou kurzů,
- účasti úředníka na jednotlivých kurzech rozhoduje vedoucí úřadu na základě potřeb územního samosprávného celku a s přihlédnutím k plánu vzdělávání úředníka; úředník je povinen se kurzu zúčastnit,

- účast na kurzu se prokazuje osvědčením vydaným vzdělávací institucí, která kurz pořádala.

5.3 ZVLÁŠTNÍ ODBORNÁ ZPŮSOBILOST

Správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, tj. výše specifikovanou vyhláškou č. 512/2002 Sb., zajišťuje městská část hlavního města Prahy prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost. Výjimečně tyto činnosti může vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost, nejdéle však po dobu 18 měsíců od vzniku pracovního poměru nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost. Ověřuje se zkouškou a prokazuje osvědčením. Úředník je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem do 18 měsíců od vzniku pracovního poměru. Úspěšné absolvování zkoušky odborné způsobilosti zahrnuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon činností stanovených prováděcím právním předpisem. Zvláštní odborná způsobilost má obecnou a zvláštní část. Obecná část zahrnuje znalost základů veřejné správy, zvláště obecných principů organizace a činnosti veřejné správy. Zvláštní část zahrnuje znalosti nezbytné k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, zvláště znalost působnosti orgánů územní samosprávy.

Zvláštní odbornou způsobilost prokazují úředníci územních samosprávních celků, kteří vykonávají tyto taxativně vymezené správní činnosti:

- při správním rozhodování a dozorové činnosti v silničním hospodářství,
- v silniční dopravě,
- při přestupkovém řízení ve věcech bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na úseku dopravy a silničního hospodářství a správních řízeních souvisejících,
- při správním rozhodování o řídičských oprávněních a řídičských průkazech,
- při správním rozhodování o registračních úkonech v oblasti provozu silničních vozidel,
- při správním rozhodování a dozorové činnosti při provozování drah a drážní dopravy,
- při finančním hospodaření územních samosprávních celků a jeho přezkumu,
- při správě daní, poplatků a jiných peněžitých plnění do veřejných rozpočtů,
- při památkové péči a správě sbírek muzejní povahy,

- v územním plánování,
- při územním rozhodování a při rozhodování na úseku stavebního řádu a vyvlastnění,
- při výkonu veřejného opatrovnictví,
- v sociálních službách,
- při sociálně-právní ochraně dětí,
- při správě živnostenského podnikání,
- při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy,
- ve školství,
- při přestupkovém řízení ve věci pořádku ve státní správě, pořádku v územní samosprávě, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku,
- při správě matrik a státního občanství,
- při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů,
- při zajištění ochrany obyvatel a krizovém řízení,
- ve zdravotnictví,
- ve vodním hospodářství,
- v lesním hospodářství a myslivosti,
- v zemědělství,
- v ochraně přírody a krajiny,
- v ochraně ovzduší,
- v hospodaření s odpady,
- při prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi,
- při posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevenci a omezování znečištění,
- při ochraně zemědělského půdního fondu.

Písemnou zkoušku tvoří dva samostatné písemné testy; v prvním písemném testu se ověřují znalosti z obecné části a v druhém písemném testu znalosti ze zvláštní části. Tyto písemné testy jednotlivě netrvají déle než 60 minut a jsou vykonávány i hodnoceny samostatně. Ústní zkouška z obecné části a ze zvláštní části se vykonává samostatně. Doba na přípravu odpovědi činí nejméně 15 minut. Ústní zkouška netrvá zpravidla déle než 30 minut. Jestliže úředník v písemném testu z obecné části správně zodpoví alespoň

dvě třetiny v něm obsažených otázek, je hodnocen klasifikačním stupněm "vyhověl"; v opačném případě je hodnocen klasifikačním stupněm "nevyhověl". Hodnocení v písemném testu ze zvláštní části se provede obdobně. Podmínkou pro úspěšné složení písemné zkoušky je hodnocení úředníka klasifikačním stupněm "vyhověl" v písemném testu z obecné části i v písemném testu ze zvláštní části. Znalosti prokázané při ústní zkoušce se v obecné části a ve zvláštní části hodnotí samostatně; jestliže úředník prokázal znalosti podle § 1 odst. 2 a schopnost jejich aplikace, je hodnocen klasifikačním stupněm "vyhověl" a v opačném případě klasifikačním stupněm "nevyhověl". Při opakování písemné zkoušky se úředník podrobí opakovaně písemnému testu buď z obecné části, nebo ze zvláštní části, podle toho, ve kterém z nich byl při předchozím konání zkoušky hodnocen klasifikačním stupněm "nevyhověl", nebo opakuje oba testy, byl-li klasifikačním stupněm "nevyhověl" hodnocen v obou testech. Pro opakování ústní zkoušky to platí obdobně.

5.4 VZDĚLÁVÁNÍ VEDOUCÍCH ÚŘEDNÍKŮ A VEDOUCÍCH ÚŘADŮ

Zákon stanoví, že do funkce vedoucího úředníka a vedoucího úřadu může být jmenován úředník, který ukončil vzdělávání vedoucích úředníků. V případě, že je jmenován úředník, který toto vzdělávání neabsolvoval, je povinen toto vzdělání ukončit do dvou let ode dne jmenování do funkce.¹⁸

Vzdělávání vedoucích úředníků zahrnuje obecnou část a zvláštní část. Obecná část zahrnuje znalosti a dovednosti v oblasti řízení úředníků. Zvláštní část zahrnuje přehled o činnostech stanovených prováděcím právním předpisem vykonávaných podřízenými úředníky.

¹⁸ Ochrana, F. *Manažerské metody ve veřejném sektoru*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 80-86929-27-X.

6 VZDĚLÁVÁNÍ OSTATNÍCH ZAMĚSTNANCŮ

Zatímco vzdělávání úředníků je právně relativně podrobně upraveno, na vzdělávání pro zaměstnance městských částí hlavního města Prahy, kteří nemají statut úředníka, neexistuje obecně závazná právní úprava. Výjimkou je oblast bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, v níž je zajištění školení pro zaměstnance povinností zaměstnavatele a současně povinnost zaměstnance se tohoto školení zúčastnit. V ostatních oblastech tedy záleží tedy na vedení jednotlivých městských částí, zejména ne jejich personalistech a tajemnicích, jaký k této problematice zaujmou postoj. Zaměstnavatel má právo vyslat zaměstnance na školení, čemuž odpovídá povinnost zaměstnance se tohoto školení zúčastnit. Pokud však iniciativa k účasti na školení přichází od zaměstnance, zaměstnavatel není takové žádosti povinen vyhovět. Vzhledem k značné heterogenitě činností vykonávaných zaměstnanci v městských částech hlavního města Prahy, kteří nemají státu úředníka, je pro zaměstnavatele obtížné stanovit obecně platný plán školení pro jednotlivé skupiny zaměstnanců či dokonce jedince.¹⁹ Dotazy u tajemníků městských částí Praha 1 až 22, které jsou správními obvody, se autorka snažila získat přehled o tom, zda plánují a organizují školení zaměstnanců, případně jakou formou, a to v členění na vstupní školení (tabulka č. 1) a na průběžná školení (tabulka č. 2). Tyto tabulky jsou výsledkem autorčina parciálního výzkumu formou dotazování.

Tabulka 1: Vstupní školení

Název městské části	Vstupní školení	Časový rozsah	Interně/Externě
Praha 1	ne	x	x
Praha 2	ano	1 hodina	externě
Praha 3	ne	x	x

¹⁹ Koudelka, Z. *Samospráva*. Praha: Linde a.s., 2007. ISBN 80-7201-665-5.

Název městské části	Vstupní školení	Časový rozsah	Interně/Externě
Praha 4	ano	½ hodiny	interně
Praha 5	ne	x	x
Praha 6	ne	x	x
Praha 7	ano	1 hodina	interně
Praha 8	ano	2 hodiny	externě
Praha 9	ano	1 hodina	externě
Praha 10	ano	1 ½ hodiny	externě
Praha 11	ano	1 hodina	interně
Praha 12	ano	2 hodiny	externě
Praha 13	ne	x	x
Praha 14	ano	½ hodiny	interně
Praha 15	ne	x	x
Praha 16	ano	½ hodiny	interně
Praha 17	ano	1 hodina	interně
Praha 18	ne	x	x
Praha 19	ne	x	x
Praha 20	ano	½ hodiny	interně
Praha 21	ano	1 hodina	interně
Praha 22	ano	½ hodiny	interně

Tabulka 2: Průběžná školení

Název městské části	Průběžná školení	Počet dní ročně	Interně/Externě
Praha 1	ano	3	externě
Praha 2	ano	5	externě
Praha 3	ano	4	externě
Praha 4	ano	3	externě
Praha 5	ano	6	externě i interně
Praha 6	ano	8	externě
Praha 7	ano	6	interně i externě
Praha 8	ano	10	externě
Praha 9	ano	6	externě
Praha 10	ano	4	externě
Praha 11	ano	6	interně i externě
Praha 12	ano	3	externě
Praha 13	ano	4	externě
Praha 14	ano	6	interně i externě
Praha 15	ne	6	externě
Praha 16	ano	2	externě
Praha 17	ano	4	externě
Praha 18	ano	5	externě

Název městské části	Průběžná školení	Počet dní ročně	Interně/Externě
Praha 19	ano	2	externě
Praha 20	ano	4	externě
Praha 21	ano	5	interně i externě
Praha 22	ano	4	externě

Z obsahu výše uvedených tabulek je zřejmé, že zatímco vstupní školení 8 z 22 městských částí hlavního města Prahy neprovádí vůbec, situace v oblasti průběžného školení se jeví jako značně příznivější. Tuto formu školení zajišťují všechny městské části. Rozsah tohoto školení přibližně odpovídá jejich rozloze a počtu obyvatel. Převažuje forma externích školení, tj. těch, která jsou zajišťována jiným subjektem. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně finančně náročné záležitosti, některé městské části kombinují tuto formu se školeními, zajišťovanými interně, tj. vlastními zaměstnanci. Uvedené dotace hodin pro jednotlivé zaměstnance se jeví jako relativně dostačující.

Dále bylo zjišťováno, zda jednotlivé městské části hlavního města Prahy mají zpracovány interní akty řízení, které upravují oblast vstupního a průběžného vzdělávání zaměstnanců, kteří nemají statut úředníků. Z 22 oslovených subjektů jich takou interní mělo pouze čtrnáct. Za tím účelem si autorka vyžádala od tajemníků úřadů městských částí, kteří tyto vnitřní předpisy mají, jejich znění v elektronické podobě. Došlo jí pouze osm těchto dokumentů. Z nich jako obsahově nejlepší vyhodnotila Nařízení tajemníka Městské části Praha 17, které upravuje postup při zajišťování povinného vzdělávání zaměstnanců Městské části Praha 17 zařazených do Úřadu Městské části Praha 17, který je uveden v plném znění v příloze.

V této souvislosti je třeba konstatovat, že především zaměstnanec by měl mít zájem na průběžném doplňování a aktualizaci svých znalostí a schopností na úseku práce, na níž je zařazen. Zaměstnavatel by měl mu v tomto směru vytvořit adekvátní podmínky. Vždy však je třeba, aby školení bylo skutečně zaměřeno k tomu, co zaměstnanec fakticky

vykonává a aby výběru školitele byla věnována náležitá pozornost. Je proto velmi žádoucí, aby zaměstnanec byl zaměstnavatelem vyslán pouze na taková školení, o něž jeví zájem, a současně aby zaměstnavatel vycházel v rámci svých možností vstříc zaměstnanci, pokud jej požádá o vyslání na školení, o něž má zájem. Tímto přístupem se docílí efektivita a racionální využití času, které zaměstnanec stráví na školení namísto výkonu práce v zaměstnání.

7 VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI ETIKY

Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy v oblasti etiky by mělo být nedílnou součástí edukace zaměstnanců, tedy zaměstnanců městských částí, a to jak těch, kteří mají statut úředníka, tak ostatních. Měla by obdobně jako profesní vzdělávání, probíhat formou vstupního školení a průběžných školení.²⁰

Cílem výzkumu v této části bylo zjišťování a hodnocení toho, jak jednotlivé městské části hlavního města Prahy v rámci těchto školeních přistupují k dané problematice. Na tomto místě je vhodné ve stručnosti připomenout, že hlavní město Praha sestává z 57 městských částí velmi rozdílných počtů obyvatel od 300 do 127.000. Pouze 22 městských částí vykonává tzv. přenesenou působnost přibližně v rozsahu obcí s rozšířenou působností, zbývajících 35 městských částí (tzv. malých městských částí, byť některé mají mnohem větší plochu než tzv. velké městské části) vykonává přenesenou působnost pouze v základním rozsahu, v ostatním spadá do některého ze správních obvodů městských částí Praha 4 až Praha 6 a Praha 8 až Praha 22. Vzhledem k tomu, že občan přichází s úřadem městské části hlavního města Prahy ponejvíce v oblasti tzv. přenesené působnosti (například vydávání občanských průkazů, cestovních dokladů, stavebního povolení, živnostenského oprávnění), věnovala autorka pozornost pouze tzv. velkým městským částem, tj. Praha 1 až Praha 22. Využila svého postavení zaměstnankyně Kanceláře starostky, čímž má do značné míry otevřené neformální informační kanály, jimiž mohla získávat informace, které lze stěží najít na webových stránkách městských částí a které by jinak byla nucena požadovat formálním postupem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V první fázi výzkumu se autorka zaměřila na to, zda noví zaměstnanci nastupující do úřednických funkcí v městských částech Praha 1 až Praha 22 jsou v rámci vstupního školení seznamováni s etickými principy při činnosti ve veřejné správě a v jakém časovém rozsahu a zda je toto školení prováděno interními či externími lektory. Příslušné

²⁰ Bláha, J., Dytrt, Z. *Manažerská etika*. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-084-8.

informace byly získávány na základě telefonických dotazů vedoucích personálních útvarů nebo personalistů městských částí. V tabulce níže jsou uvedeny výsledky tohoto výzkumu.

Tabulka 3: Edukace zaměstnanců v etice

Název městské části	Vstupní školení	Časový rozsah	Interně/Externě
Praha 1	ne	x	x
Praha 2	ano	1 hodina	externě
Praha 3	ne	x	x
Praha 4	ano	½ hodiny	interně
Praha 5	ne	x	x
Praha 6	ne	x	x
Praha 7	ano	1 hodina	interně
Praha 8	ano	2 hodiny	externě
Praha 9	ano	1 hodina	externě
Praha 10	ano	1 ½ hodiny	externě
Praha 11	ano	1 hodina	interně
Praha 12	ano	2 hodiny	externě
Praha 13	ne	x	x
Praha 14	ano	½ hodiny	interně
Praha 15	ne	x	x

Název městské části	Vstupní školení	Časový rozsah	Interně/Externě
Praha 16	ano	½ hodiny	interně
Praha 17	ano	1 hodina	interně
Praha 18	ne	x	x
Praha 19	ne	x	x
Praha 20	ano	½ hodiny	interně
Praha 21	ano	1 hodina	interně
Praha 22	ano	½ hodiny	interně

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že z 22 zkoumaných městských částí hlavního města Prahy jich osm, tj. více než třetina, nezajišťuje v rámci vstupního školení nových úředníků žádnou edukaci v oblasti etiky. Ze čtrnácti zbývajících městských částí nejdelší, a to dvouhodinovou časovou dotaci pro edukaci etiky ve vstupním školení má Praha 12, následuje Praha 10, která věnuje v rámci vstupního školení edukaci v etice 1,5 hodiny. Šest městských částí věnuje etice v rámci vstupního školení jednu hodinu, zbývajících šest městských částí půl hodiny.

Zda a jaké vstupní školení městské části hlavního města Prahy novým zaměstnancům poskytnou, je výlučně vnitřní věcí městských částí. Neurčuje to žádný obecně závazný právní předpis, a to na rozdíl od obligatorního specificky zaměřeného školení nových úředníků zajišťujících oblast přenesené působnosti, upravené zákonem o úřednících, které je zakončené zkouškou odborné způsobilosti. Je tedy jen na jejich uvážení, zda vůbec takové školení budou novým zaměstnancům, kteří nejsou úředníky, poskytovat, v jakém rozsahu a s jakým obsahem. Proto jsou mezi jednotlivými městskými částmi značné rozdíly, které však lze vzhledem k samostatné působnosti městských částí v personální oblasti stěží zmírnit či eliminovat ve prospěch edukace profesní etiky v rámci vstupního školení nově nastupujících zaměstnanců. Je věcí interního auditu, aby

přesvědčil vedení městských částí, které neposkytují vstupní školení nových zaměstnanců, aby je zavedl a zařadil do něj vzdělávání v profesní etice.

V této souvislosti je považováno za vhodné uvést, že vzdělávání v profesní etice lze stavět pouze na základě interiorizace základních etických norem. U člověka, u něhož došlo v omezené míře nebo deformované podobě k tomuto zvnitřnění, ať z důvodů genetických nebo výchovných, lze jen stěží předpokládat, že vzdělávání v profesní etice u něho vytvoří potřebné etické předpoklady pro výkon funkcí v oboru veřejné správy.²¹ Přesto je však podle autorčina názoru i pro takového jedince studium profesní etiky přínosem, neboť nabyté vědomosti v tomto předmětu u něho mohou alespoň do určité míry aktivizovat interiorizaci základních etických norem, od nichž jsou profesní etické normy odvozeny a na jejichž základě jsou postaveny.

²¹ Plamínek, J. *Vzdělávání dospělých*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3235-0.

8 VZDĚLÁVÁNÍ K OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

V současné době je velmi důležitým předmětem vzdělávání úředníků a ostatních zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy oblast ochrany osobních údajů. Proto této problematice je věnována samostatná kapitola. Od 25. května 2018 nabude účinnosti obecné nařízení EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation – GDPR). Nařízení přináší velkou reformu celoevropských pravidel na ochranu osobních údajů a je přímo aplikovatelné). GDPR přináší velkou řadu změn oproti aktuálně účinnému zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který od uvedeného data nahradí. GDPR platí i pro veřejný sektor a vztahuje se i na místní samosprávy. Stanoví celou řadu povinností, a to pod hrozbou velmi vysokých sankcí, kdy nesplnění jednotlivé povinnosti uvedené v tomto nařízení se trestá pokutou až do výše 10.000.000 EUR nebo až 20.000.000 EUR. Mezi nejvýznamnější novinky oproti stávající úpravě patří:

Rozšíření definice pojmu „osobní údaj“

Pod pojem osobní údaj bude tedy nově zahrnut např. e-mail, IP adresa, soubory cookies, poloha subjektu.

Povinnost vést záznamy o činnostech zpracování osobních údajů

Správce je zejména povinen vést záznamy o činnostech zpracování. Každý správce a zpracovatel je povinen zpřístupnit tyto záznamy dozorovému úřadu. Obsah těchto záznamů je GDPR přesně stanoven.

Povinnost dodržovat zásady zpracování osobních údajů

GDPR stanoví tyto zásady: zákonnost, spravedlnost, transparentnost: osobní údaje musí být ve vztahu k subjektu údajů zpracovávány korektně a zákonným a transparentním způsobem.

- Zásada zákonnosti vyžaduje, aby bylo zpracování zákonné, měly by být osobní údaje zpracovány na základě souhlasu subjektu údajů nebo s ohledem na jiný legitimní základ stanovený právními předpisy buď v GDPR nebo právním

předpise Unie či členského státu. Zpracování je dále zákonné, pokud je nezbytné v souvislosti s plněním smlouvy nebo úmyslem smlouvu uzavřít.

- Zásada transparentnosti vyžaduje, aby všechny informace a všechna sdělení týkající se zpracování těchto osobních údajů byly snadno přístupné a srozumitelné a podávané za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků. Tato zásada se dotýká zejména informování subjektů údajů o totožnosti správce a účelech zpracování a o dalších záležitostech v zájmu zajištění spravedlivého a transparentního zpracování ve vztahu k dotčeným fyzickým osobám a jejich práva získat potvrzení a na sdělení zpracovávaných osobních údajů, které se jich týkají. Fyzické osoby by měly být upozorněny na to, jaká rizika, pravidla, záruky a práva existují v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a jak mají v souvislosti s tímto zpracováním uplatňovat svá práva.
- Zásada spravedlnosti spočívá v omezení účelu, neboť osobní údaje musí být shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být dále zpracovávány způsobem, který je s těmito účely neslučitelný; další zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely se nepovažuje za neslučitelné s původními účely. Dále ukládá povinnost minimalizace osobních údajů tak, že osobní údaje musí být přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány.

Dalšími zásadami jsou přesnost a pravdivost: osobní údaje musí být přesné a v případě potřeby aktualizované; musí být přijata veškerá rozumná opatření, aby osobní údaje, které jsou nepřesné s přihlédnutím k účelům, pro které se zpracovávají, byly bezodkladně vymazány nebo opraveny, omezení uchování: uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány; osobní údaje lze uložit po delší dobu, pokud se zpracovávají výhradně pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely, jednotnost a důvěrnost a osobní odpovědnost.

Jmenování pověřence pro ochranu osobních údajů a jeho úkoly

Povinnost jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů je v každém případě, kdy zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný subjekt.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů musí být jmenován na základě svých profesních kvalit, zejména na základě svých odborných znalostí práva a praxe v oblasti ochrany údajů a své schopnosti plnit dále uvedené úkoly. Správce nebo zpracovatel zveřejní kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů a sdělí je dozorovému úřadu.

Správce a zpracovatel zajistí, aby byl pověřenec pro ochranu osobních údajů náležitě a včas zapojen do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů. Správce a zpracovatel podporují pověřence pro ochranu osobních údajů při plnění úkolů uvedených v článku 39 tím, že mu poskytují zdroje nezbytné k plnění těchto úkolů, k přístupu k osobním údajům a operacím zpracování a k udržování jeho odborných znalostí.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů je přímo podřízen vrcholovým řídicím pracovníkům správce nebo zpracovatele, v případě Městské části Praha 17 tajemníkovi.

Zaměstnanci zpracovávající osobní údaje se mohou obracet na pověřence pro ochranu osobních údajů ve všech záležitostech souvisejících se zpracováním jejich osobních údajů a výkonem jejich práv podle tohoto nařízení. Pověřenec pro ochranu osobních údajů je v souvislosti s výkonem svých úkolů vázán tajemstvím nebo důvěrností, v souladu s právem Unie nebo členského státu. Pověřenec pro ochranu osobních údajů může plnit i jiné úkoly a povinnosti. Zaměstnavatel zajistí, aby žádné z těchto úkolů a povinností nevedly ke střetu zájmů. Pověřenec pro ochranu osobních údajů vykonává alespoň tyto úkoly:

- poskytování informací a poradenství správcům nebo zpracovatelům a zaměstnancům, kteří provádějí zpracování, o jejich povinnostech podle tohoto nařízení a dalších předpisů Unie nebo členských států v oblasti ochrany údajů;
- monitorování souladu s tímto nařízením, dalšími předpisy Unie nebo členských států v oblasti ochrany údajů a s koncepcemi správce nebo zpracovatele v oblasti ochrany osobních údajů, včetně rozdělení odpovědnosti, zvyšování povědomí

a odborné přípravy pracovníků zapojených do operací zpracování a souvisejících auditů;

- poskytování poradenství na požádání, pokud jde o posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, a monitorování jeho uplatňování; spolupráce s dozorovým úřadem a působení jako kontaktní místo pro dozorový úřad v záležitostech týkajících se zpracování, včetně předchozí konzultace, a případně vedení konzultací v jakékoli jiné věci.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů bere při plnění svých úkolů patřičný ohled na riziko spojené s operacemi zpracování a současně přihlíží k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování.

Souhlas se zpracováním osobních údajů

Pokud je zpracování založeno na souhlasu subjektu údajů, musí být správce schopen prokázat, že subjekt údajů vyjádřil s danou operací zpracování souhlas. Subjekt údajů má právo svůj souhlas kdykoliv odvolat. Odvolat souhlas musí být stejně snadné jako jej poskytnout.

Pseudonymizace

„Pseudonymizací“ se rozumí zpracování osobních údajů tak, že již nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou tyto dodatečné informace uchovávány odděleně a vztahují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny identifikované či identifikovatelné fyzické osobě;

Osobní údaje, na něž byla uplatněna pseudonymizace a jež by mohly být přiřazeny fyzické osobě na základě dodatečných informací, by měly být považovány za informace o identifikovatelné fyzické osobě.

Postup při porušení zabezpečení osobních údajů

Jakmile se správce o porušení zabezpečení osobních údajů dozví, měl by je bez zbytečného odkladu, a je-li to možné, do 72 hodin poté, co se o něm dozvěděl, ohlásit příslušnému dozorovému úřadu, ledaže může v souladu se zásadou odpovědnosti doložit,

že je nepravděpodobné, že by dané porušení zabezpečení osobních údajů mělo za následek riziko pro práva a svobody fyzických osob. Není-li toto ohlášení možné učinit do 72 hodin, měly by být spolu s ním uvedeny důvody zpoždění a informace mohou být poskytnuty postupně bez zbytečného dalšího prodlení. Správce by měl porušení zabezpečení osobních údajů oznámit subjektu údajů bez zbytečného prodlení, pokud je pravděpodobné, že toto porušení bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzické osoby, aby mohl učinit nezbytná opatření. V oznámení by měla být popsána povaha daného případu porušení zabezpečení osobních údajů a obsažena doporučení pro dotčenou fyzickou osobu, jak případné nežádoucí účinky zmírnit. Tato oznámení by měla být subjektům údajů učiněna, jakmile je to proveditelné, v úzké spolupráci s dozorovým úřadem a v souladu s pokyny tohoto úřadu nebo jiných příslušných orgánů.

Práva fyzických osob:

- právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům,
- právo na opravu,
- právo na výmaz (tzv. právo „být zapomenut“),
- právo na omezení zpracování,
- právo na přenositelnost údajů,
- právo vznést námitku – v případě, že ke zpracování dochází v rámci plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci nebo kdy je zpracování nezbytné pro účely oprávněných zájmů správce příslušného správce či třetí strany. Subjekt údajů musí být na toto právo výslovně upozorněn a toto právo je uvedeno zřetelně a odděleně od jakýchkoliv jiných informací, a to nejpozději v okamžiku první komunikace se subjektem.

Při aplikaci tohoto nařízení je třeba vycházet ze zásady proporcionality. Právo na ochranu osobních údajů není právem absolutním, musí být posuzováno v souladu se svou funkcí ve společnosti a musí být v rovnováze s dalšími základními právy. Orgány veřejné moci, kterým jsou osobní údaje sdělovány na základě právní povinnosti pro účely výkonu jejich úředních povinností, by neměly být považovány za příjemce, pokud obdrží osobní údaje, které jsou nezbytné pro provedení konkrétního šetření v obecném zájmu v souladu s právem Unie či členského státu. Žádost o sdělení osobních údajů zaslaná orgány veřejné

moci by měla být vždy písemná a odůvodněná, měla by se týkat jednotlivého případu a neměla by se vztahovat na celou evidenci ani vést k propojení evidencí. Zpracování osobních údajů těmito orgány veřejné moci by mělo být v souladu s platnými pravidly pro ochranu osobních údajů podle účelů zpracování.

Nařízení GDPR v řadě ustanovení předpokládá upřesnění nebo omezení svých pravidel právem členského státu. Členským státům je obecně přiznána možnost konkretizovat uplatňování pravidel tohoto nařízení vnitrostátními předpisy, pokud jde o zpracování osobních údajů z důvodu splnění právní povinnosti, provádění určitého úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci. Do doby přijetí příslušných právních předpisů v ČR bude řada ustanovení tohoto nařízení neurčitá a obtížně aplikovatelná v praxi. Některá ustanovení GDPR (čl. 51 a násl. - dozorový orgán) států, dokonce ukládají povinnost členským státům přijmout či novelizovat příslušné právní předpisy k provedení konkrétních ustanovení. Dále budou následovat pokyny a metodiky ze strany ÚOOÚ.

Problematikou GDPR se aktuálně zabývají odborníci v oblasti práva ochrany údajů a bezpečnosti IT, podle nichž lhůta 5 měsíců do účinnosti nařízení je relativně velmi krátká a doporučují provedení hloubkového auditu zpracovávání dat, tak, aby následně po jeho provedení mohla být přijata opatření k aplikaci uvedeného nařízení.

9 VZDĚLÁVÁNÍ V EVROPSKÝCH ZEMÍCH

Prioritou ve výuce volených představitelů a manažerů z oblasti veřejné správy v Evropě, do níž náleží i města a jejich městské části, je osvojování nejdůležitějších zásad strategického plánování ve veřejném sektoru. Podrobně se vyučuje zejména celý postup plánovací činnosti osvědčený ve veřejné správě. Jelikož podrobný popis by byl značně obsáhlý, uvádí se pouze základní teze v jednotlivých bodech.²²

Dobré řízení předpokládá, že si nejen úředníci v řídicím postavením, nýbrž i volení představitelé na místní a na regionální úrovni osvojují zejména:

- způsoby efektivní komunikace a účinného vyjednávání,
- zásady přesného vymezení prioritních úkolů pracovních týmů a jejich jednotlivých pracovníků,
- postupy pro vytváření pružnějších organizačních struktur úřadů,
- zásady moderního systému kontroly.

Model „vyvážený úspěch“ (vytvořeno na Harvardské universitě) dokládá posun od tradičních modelů řízení veřejné správy k aplikaci inovačních forem řízení a k uplatňování moderních metod decentralizovaného řízení lidských zdrojů.

Vyvážený úspěch chápeme především jako výraz snah o:

- zajištění dlouhodobější perspektivy a v procesu rozhodování,
- rozšiřování oblasti působnosti veřejné správy, v první řadě do sféry postižení změn v životním prostředí,
- posílení role klientů služeb, tj. především občanů, které veřejná správa zabezpečuje,
- lepší integraci zdrojů a vypracovaných strategických koncepcí,

²² Bogason, P. *Public Policy and Local Governance*. Institutions in Postmodern Society. Cheltenham: Edward Edgar Publishing Limited, 2000. ISBN 978-1840648-911.

- kvalitnější vyhodnocování uskutečňovaných programů, zdokonalování organizačních změn v úřadech veřejné správy.

Nastíněné obecnější zásady byly s různou intenzitou a v rozdílném rozsahu aplikovány v jednotlivých členských státech Evropské unie.

9.1 SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO

Po roce 1989 v bývalé NDR k zásadní rekonstrukci veřejné správy a její důsledné demokratizaci. Působí zde řada renovovaných vysokých škol a dalších vzdělávacích subjektů na úrovni jednotlivých spolkových zemí.

- Vnitřní struktura Akademie veřejné správy je diferencována podle věcných okruhů.
- Vzdělávání vyšších úředníků se specializuje především na správní právo, správní vědy, národohospodářské otázky, sociologii a politické vědy.
- Další vzdělávání se uskutečňuje formou doplňkového tříměsíčního nástavbového studia v rozsahu dvou let.
- Pro pracovníky ministerstev jsou organizovány krátkodobé vzdělávací aktivity. Jedná se zejména o vstupní a pokračovací semináře, semináře z problematiky “kancelářské” informační techniky a tzv. “evropské” semináře.
- Další vzdělávání vrcholového managementu je zaměřena na:
 - komunikace a kooperace,
 - řízení lidských zdrojů,
 - řízení celých organizací.

9.2 FRANCIE

System vzdělávání správních úředníků ve Francii je dlouhodobě ověřen. Je centrálně řízen a absolventi příslušných vzdělávacích aktivit v systému dalšího vzdělávání jsou adekvátně platově ohodnoceni. Diferencované učební plány jsou akceptovatelné i pro české podmínky.

- Všichni řídicí pracovníci jsou do funkcí vybíráni na základě konkurzu.

- Výběh na místa ředitelů úřadů se realizuje celostátním konkurzem s podmínkou 10 let praxe a základní školení v délce šesti měsíců.
- Standardizace výběru státních úředníků.
- Jednotná konkurzní zkouška diferencovaná podle cílových skupin.
- Vzdělávání řídicích pracovníků je založeno na třech základních principech:
 - spojení teorie a praxe (střídání probíhá v pětítýdenních cyklech),
 - koherentní vzdělání s cílem zajistit návaznost mezi teorií a aplikací v praxi,
 - individuální způsob studia – je dán společný základ v určitém rozsahu a ostatní si uchazeč volí podle vlastního zájmu.
- Studium rozděleno do dvou období. První období je tvořeno stážemi ve správních institucích, druhé probíhá ve vzdělávací instituci.
- Důraz je kladen na praktickou aplikaci osvojovaných poznatků, na týmovou práci, na specializované “tréninky”, případní studie a simulace.
- Atestace probíhá na základě celostátních kritérií
- Pracovníci veřejné správy se středoškolským vzděláním se mohou na základě zájmu a výběru zaměstnavatele zapsat na různé diplomové studijní programy

9.3 VELKÁ BRITÁNIE

Evropské kontinentální a ostrovní vzdělávací systémy se přes pokračující integraci stále liší a rozdíly se promítají i do přípravy úředníků. V porovnání s ostatními zeměmi EU je ve Velké Británii malý počet specializovaných správních škol a do úřadů přicházejí převážně absolventi veřejných škol a jako úředníci pak procházejí dalším specializovaným vzděláváním:

- Zavedena státní odborná kvalifikace a celostátní standardy pro další vzdělávání.
- Diplomové studium problematiky veřejné správy a studium k získání hodnosti Magistr veřejné správy – vzdělávací systém je tvořen výukou flexibilního bloku dvou 20 týdenních a dvou 15 týdenních volitelných kurzů v průběhu jednoho roku.

- Diplomové studium administrativy jako samostatná vzdělávací forma.
- Důraz na modulární formu vzdělávání doplněnou studijními cestami a dalšími formami vzdělávání.
- Rozpracování metodických otázek výuky problematiky veřejné správy.
- Úřad pro výchovu vydává ucelené řady studijních materiálů.
- Od 1. ledna 1991 zřízen Úřad pro řízení místní správy.

ZÁVĚR

Vzdělávání managementu městských částí hlavního města Prahy a zaměstnanců těchto územně správních celků se diverzifikuje do tří relativně samostatných oblastí, a to v závislosti na třech relativně odlišných skupinách subjektů, kteří jsou v nich pracovně činní, a jejich vzájemně odlišného právního postavení. Nejedná se tedy o homogenní proces společný všem těmto subjektům.

Politický management městských částí hlavního města Prahy je tvořen volenými členy zastupitelstva městské části, kteří jsou zpravidla pro výkon svých funkcí uvolněni. Zákon pro výkon těchto vrcholových řídicích funkcí nestanoví žádné předpoklady minimálního dosaženého vzdělání. Pokud by tomu tak bylo, došlo by zřejmě k neústavnímu zúžení okruhu volitelných osob do těchto funkcí, jak ukazuje příklad ze Slovenské republiky, popsáný v závěru 4. kapitoly této práce. Je tedy pouze na jednotlivých funkcionářích, zda a jak si případně chybějící vzdělání doplní. Třebaže Institut pro místní správu, jakožto příspěvková organizace zřízená Ministerstvem vnitra, kromě své hlavní činnosti, kterou je vzdělávání úředníků úřadů samosprávných celků, poskytuje nabídku parciálních oblastí i pro funkcionáře samosprávných celků, v jeho programu neexistuje nabídka kurzů, která by poskytovala komplexní informace pro nově zvolené členy zastupitelstev, zejména pro starosty a jejich zástupce. Takové kurzy by bylo vhodné organizovat především v období cca tři měsíce po skončení komunálních voleb, kdy zpravidla jsou již tito funkcionáři zvoleni.

Vzdělávání zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy se statutem úředníků je právně i institucionálně komplexně zajišťováno. Zatímco vstupní vzdělání je obligatorně ukončené zkouškou odborné způsobilosti, u průběžného vzdělání se pouze započítává účast na jednotlivých kurzech, kam je úředník vyslán, aniž by se hodnotila efektivita tohoto kurzu a poznatky na něm získané. Vzhledem k legislativní turbulenci v České republice, kde se některé zásadní právní normy mění i několikrát v roce, by stálo za úvahu zavést v určitých časových intervalech, například trojročních, přezkušování úředníků z jejich odbornosti přibližně v rozsahu zvláštní části zkouška odborné způsobilosti se zaměřením především na proběhlé legislativní změny. To by se mělo týkat i vedoucích úředníků. Tomuto přezkoušení by měl předcházet příslušný kurz v dané odbornosti,

v jehož rámci by bylo vhodné vytvořit prostor pro vzájemné sdílení praktických zkušeností mezi jeho účastníky.

Vzdělávání zaměstnanců městských částí, kteří nemají statut úředníka, není výslovně právně regulováno. Zákoník práce však dává prostor vedoucím zaměstnancům k tomu, aby je vysílali na školení k prohlubování jejich kvalifikace, přičemž účast na školení se považuje za výkon práce. Vzhledem ke značné heterogenitě činností vykonávaných zaměstnanci městských částí, kteří nemají statut úředníka, je problematické stanovit nějaký univerzálně platný návod na jejich vzdělávání. Nicméně lze doporučit vydání interní normy v tomto směru.

Vzhledem k tomu, že etika v jednání zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy je vedle jejich odbornosti základním předpokladem pro řádný výkon jejich činností, vzdělávání v této oblasti by mělo být nedílnou součástí vstupních i průběžných školení všech zaměstnanců, a to jak úředníků, tak ostatních.

V souvislosti s vydáním evropského nařízení o ochraně osobních údajů v současné době je kladen zvlášť velký důraz na vzdělávání úředníků a dalších zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy v této oblasti. Proto je této problematice věnována samostatná kapitola.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BLÁHA, J., DYTRT, Z. *Manažerská etika*. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-084-8.

EXNER, J. *Obce, města, městské části*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.

HENDRYCH, D. *O organizačních předpokladech dobré správy. Správní právo*. Číslo 4-5/2007, ročník 15. ISSN 0139-6005.

KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179794-4.

KOPECKÝ, M. *Obecní samospráva a právní subjektivita obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-561-8.

KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde a.s., 2007. ISBN 80-7201-665-5.

MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-735-7338-4.

OCHRANA, F. *Manažerské metody ve veřejném sektoru*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 80-86929-27-X.

PADEVĚT, J. *Průvodce protektorátní Prahou*. Praha: ACADEMIA, 2013. ISBN 978-80-200-2256-1.

PLAMÍNEK, J. *Vzdělávání dospělých*. Praha: Grada, 2014. ISBN: 978-80-247-3235-0.

SOKOL, J., *Etika, život, instituce*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-223-1.

STIBUREK, L. *Praha historická*. Praha: Pražský svět, 2009. ISBN: 978-80-904391-2-2.

ŠERÁK, M. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Praha: Portál, 2009. ISBN: 978-80-7367-551-6.

VETEŠKA, J. *Přehled Andragogik - Úvod do studia vzdělávání dospělých*. Praha: Portál, 2016. ISBN: 978-80-262-1029-9.

ZLÁMAL, J. *Didaktika procesního vzdělávání v širším pedagogickém kontextu*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN: 978-80-86723-79-2.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BOGASON, P. *Public Policy and Local Governance. Institutions in Postmodern Society*. Cheltenham: Edward Edgar Publishing Limited, 2000. ISBN 978-1840648-911.

BUČEK, J. *Sublocal Decentralisation – the Case of Slovak Big Cities*. Environment and Planning C: Government and Policy, 2000. ISBN 978-0754617-044.

FUKUYAMA, F. *Why There Is No Science of Public Administration*. Journal of International Affairs, 2004, vol. 58, no. 1. ISSN 1460-3713.

Úřední seznam ulic, náměstí a sadů hlavního města Prahy (Amtliches Verzeichnis der Straßen, Plätze und Freiungen der Hauptstadt Prag), Praha: Deutsche Druckerei in Prag, 1940.

Seznam použitých internetových zdrojů

<http://www.institutpraha.cz/> 2016

<http://www.praha.eu/> 2017

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma připojování obcí k Praze	15
Obrázek 2: Schéma administrativního členění Prahy	17

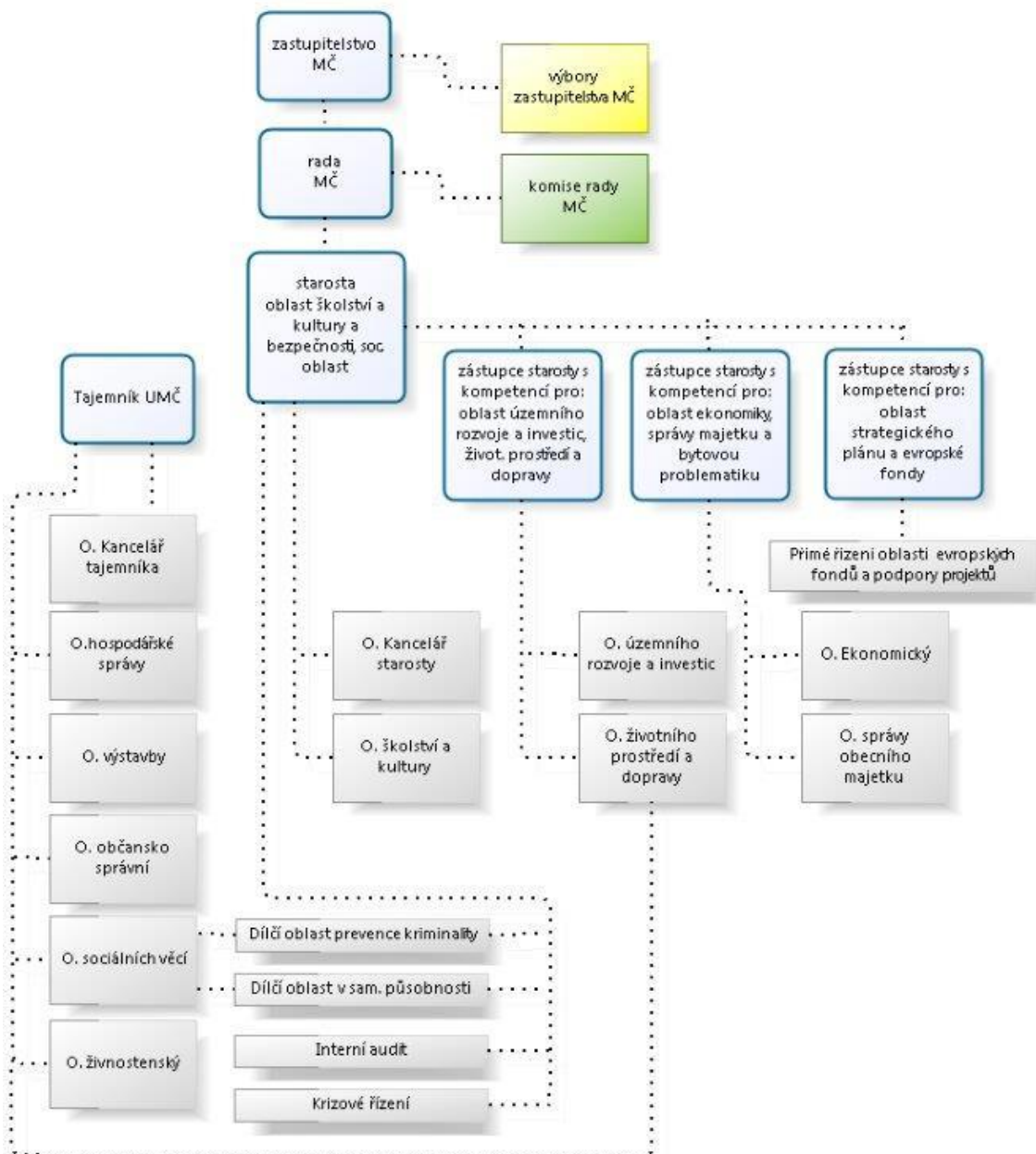
Seznam tabulek

Tabulka 1: Vstupní školení	37
Tabulka 2: Průběžná školení	39
Tabulka 3: Edukace zaměstnanců v etice	43

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Organizační schéma Úřadu Městské části Praha 17.....I

Příloha A - Organizační schéma Úřadu Městské části Praha 17



BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Iveta Kočová

Obor: 7501R022 - Vzdělávání dospělých (Bc. VD VOŠ)

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Vzdělávání managementu a zaměstnanců městských částí hlavního města Prahy

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 1

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 4

Počet internetových zdrojů: 2

Vedoucí práce: Ing. ThDr. PhDr. JUDr. Leo Salvét, Ph.D., DBA